

Naturvärdesinventering

Stora Bergholmen

Inför etablering av en helikopterplatta i Lidingö kommun, Stockholm län

Scorpan

Om dokumentet

Detta dokument redogör för naturvärden på Stora Bergholmen i Lidingö kommun, Stockholms län inför etablering av en helikopterplatta. Dokumentet ska fungera som underlag i den fortsatta processen. Naturvärdesinventeringen har utförts enligt svensk standard SS 199000:2023.

Beställare

Port & Star AB
Organisationsnummer: 559257-6002
Johan Fernros, projektledare
johan@fernros.com
070-5099605

Utförare

Ecogain AB
Organisationsnummer: 556761-6668
info@ecogain.se
010-4059000

2025-11-24

Ecogains uppdragsnummer: 1022767

Utredningen har genomförts: september–november 2025

Omslagsbild: Stora Bergholmen

För bakgrundskartor i rapporten gäller © Lantmäteriet, om inget annat anges.

Följande ingår i leveransen

1. Digital rapport som pdf-fil (detta dokument).
2. Strukturerade geodata över följande:
 - Naturvärdesbiotoper och övriga biotoper
 - Landskapsområden (inklusive värdelandskap)
 - Kartläggningsområde

Geodata levererades 2025-11-24

Fynd av värdearter och invasiva främmande arter som gjordes under inventeringen rapporterades till Artportalen 2025-11-24

Följande personer har medverkat i inventeringen

Johan Engström – projektledning.

Sonja Jederlund – inventering, bedömning och rapportskrivning.

Bafraw Karimi – rapportskrivning och kartframställning.

Torbjörn Josefsson - kvalitetsgranskning.

Innehållsförteckning

1	Inledning	4
1.1	Om uppdraget.....	4
1.2	Metodik	4
2	Naturmiljöer och naturvärde.....	6
2.1	Översiktlig beskrivning	6
2.2	Skyddad natur och omgivande landskap	6
2.3	Naturvärden	8
2.3.1	Naturvärdesbiotoper	8
2.3.2	Landskapsområden.....	10
2.3.3	Värdearter	12
2.3.4	Invasiva främmande arter	12
2.3.5	Särskilt skyddsvärda träd och hålträd	13
3	Samlad bedömning	14
4	Referenser.....	15
	Bilaga A: Metodik.....	17
	Bilaga B: Naturvärdesbiotoper.....	19
	Bilaga C: Landskapsområden	21
	Bilaga D: Artförteckning.....	22
	Bilaga E: Särskilt skyddsvärda träd och hålträd	24

1 Inledning

1.1 Om uppdraget

Fastighetsägaren planerar att anlägga en helikopterplatta i anslutning till bostaden på en privatägd ö i Lidingö kommun, Stockholms län. Fastigheten är belägen cirka sju kilometer norr om centrala Stockholm (Figur 1).

Som en del av utredningen inför anläggandet av helikopterplattan har Ecogain under hösten 2025 genomfört en naturvärdesinventering av ön.

Inventeringsområdet omfattar cirka 1 hektar och utgörs av en skärgårdsö med bostad, uthus och trädäck. Öns naturmiljöer utgörs av trädklädda gräsmarker och en hållmarkstallskog. Ön i sin helhet är präglad av mänsklig aktivitet med flera anlagda gångstigar och planteringar. Resultat av fältbesök samt sammanställning av befintlig kunskap presenteras i denna rapport.

Naturvärde

Med begreppet naturvärde menas i det här sammanhanget särskild betydelse för biologisk mångfald.

1.2 Metodik

Naturvärdesinventeringen utfördes enligt svensk standard SS 1999000:2023 (SIS 2023) med detaljeringsgrad medel, vilket innebär att biotoper ned till en storlek av 0,1 hektar eftersöktes och kartlades i fält. Naturvärdesbiotoper avgränsades och bedömdes i naturvärdesklass 1–4. Området besöktes i fält 30 oktober 2025.

Naturvärdesinventeringen utfördes med följande tillägg:

- *Detaljerad redovisning av artförekomst.* Tillägget innebär att artfynd har koordinatsatts med hög noggrannhet. Det gäller fynd av fridlysta arter, rödlistade arter och övriga värdearter samt invasiva främmande arter. Arter eftersöktes i den utsträckning det behövdes för att kunna göra en säker naturvärdesbedömning och avgränsning av naturvärdesbiotoper.
- *Särskilt skyddsvärda träd och hålträd* (lämpliga viloplatser för bland annat fladdermöss) belägna utanför naturvärdesbiotoper har inventerats, värderats och koordinatsatts. Tillägget innebär att träd som uppfyller ett eller flera av kriterierna i Naturvårdsverkets aktuella definition för särskilt skyddsvärda träd identifieras och redovisas (Naturvårdsverket 2021).

För utförligare beskrivning av metodiken enligt SS 199000:2023, se bilaga A.

 Inventeringsområde

Figur 1 Översiktskarta över inventeringsområdet och dess läge norr om centrala Stockholm.

Planerad
helikopterplatta

0 25 50 100 m

2 Naturmiljöer och naturvärde

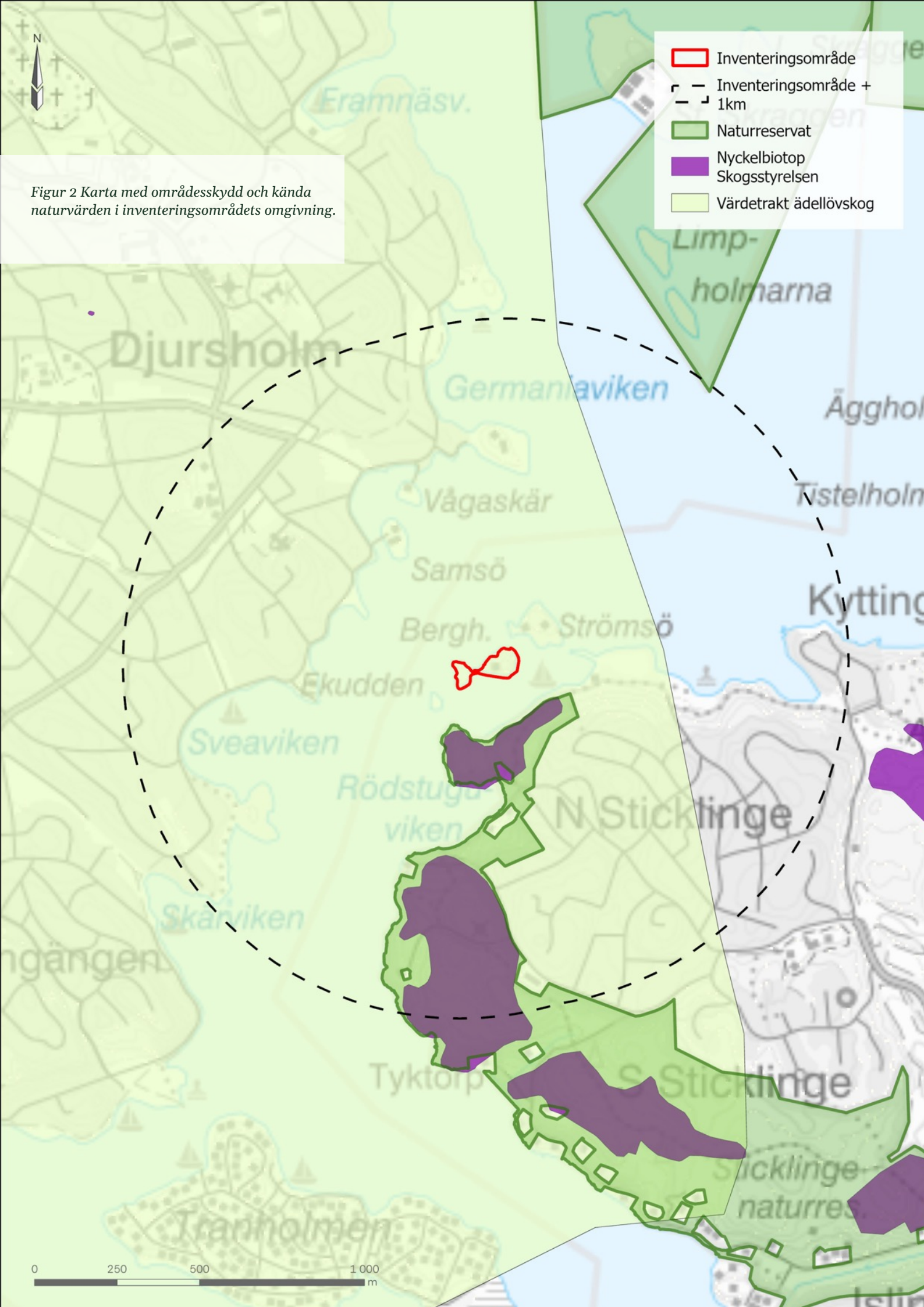
Kapitlet ger en översiktlig beskrivning av inventeringsområdets naturmiljöer och naturvärde. Naturvärdesbiotoper redovisas i detalj i bilaga B, Landskapsområden i bilaga C och artförekomster i bilaga D. I bilaga E redovisas särskilt skyddsvärda träd och hålträd.

2.1 Översiktlig beskrivning

Inventeringsområdet är cirka 1 hektar och utgörs av ön Stora Bergholmen, vilken präglas av svagt kuperad terräng på granitberggrund med stora delar berg i dagen och morän i de partier som är jordtäckta främst på öns västra delar (SGU 2024a–b). Den största delen av marken i inventeringsområdet är skogs- och trädbevuxen, men här finns även öppen exponerad berggrund, gräsmark samt ett enbostadshus med uthus. Trädskiktet domineras av tall men även vårtbjörk, ask, klibbal, skogslönn och skogsek förekommer. Ön används för privat bruk och betas periodvis av två getter.

2.2 Skyddad natur och omgivande landskap

Det finns inga sedan tidigare kända naturvärden registrerade inom inventeringsområdet. I dess närhet finns två, av Skogsstyrelsen, registrerade nyckelbiotoper (Figur 2). Båda kännetecknas av rikligt med grova träd samt inslag av hållmarker och strandmiljöer. Den nordligare av de två nyckelbiotoperna uppvisar spår av tidigare brand, medan den mer sydligt belägna karaktäriseras av hög och jämn luftfuktighet. De två nyckelbiotoperna är del av Stora Sticklinge naturreservat i Lidingö kommun, omfattande 108 hektar varav majoriteten utgörs av skogsmark. Även slätterängar, klippstränder och sandstränder förekommer i reservatet som är beläget sydost om inventeringsområdet. Inventeringsområdet är beläget inom en värdetrakt för ädellövskog.

- Inventeringsområde
- Inventeringsområde + 1km
- Naturreservat
- Nyckelbiotop Skogsstyrelsen
- Värde-trakt ädellövskog

Figur 2 Karta med områdesskydd och kända naturvärden i inventeringsområdets omgivning.

0 250 500 1 000 m

2.3 Naturvärden

2.3.1 Naturvärdesbiotoper

Under inventeringen identifierades två naturvärdesbiotoper med visst naturvärde (naturvärdesklass 4), se Figur 3. Av de naturvärdesbiotoper som avgränsats och beskrivits finns en hävdpåverkad naturlig gräsmark (ID N01) i den nordvästra delen. Inom gräsmarken påträffades värdearter såsom solvända^{NT}, ask^{VU}, liten blåklocka och gulmåra. På öns östra sida påträffas en äldre hällmarkstallskog (ID N02). Med gamla träd. Där noterades få värdearter men naturvärdesbiotopen bedöms baserat på mängden gamla och döda träd kunna hysa ett större antal värdearter än vad som påträffades under inventeringstillfället. Naturvärdesbiotoperna beskrivs mer i detalj i bilaga B.

Resterade mark utgörs av anlagda trädgårdar, fastigheter, gräsmattor, höggräsytor och annan mark med hög grad av mänsklig påverkan och därför att lågt naturvärde.

 Inventeringsområde

 Naturvärdesklass 4 -
visst naturvärde

Figur 3. Karta över de två naturvärdesbiotoper som identifierades vid naturvärdesinventeringen.

0 250 500 1 000
m

2.3.2 Landskapsområden

Inventeringsområdet är beläget inom ett landskapsområde som utgör ett värdelandskap med innerskärgård, vilken kännetecknas av hav med skär, holmar och öar med mosaikartade skogs- och hällmarksmiljöer samt inslag av bebyggelse (Figur 4). Inventeringsområdet ligger i anslutning till flera naturreservat och nyckelbiotoper (se avsnitt 2.2) vilka tillsammans med skärgårdskomplexet ingår i ett värdelandskap. Värdelandskapet är av särskilt betydelse för biologisk mångfald med naturvärden kopplade till kustmiljöer, äldre ädellövträd och områden med äldre, grova tallar. Värdelandskapet beskrivs mer i detalj i bilaga C.

- Inventeringsområde
- Värdelandskap

Figur 4 Kartan redovisar ett värdelandskap med särskild betydelse för biologisk mångfald.

0 250 500 1 000
m

2.3.3 Värdearter

Inom inventeringsområdet påträffades fridlysta arter, rödlistade arter och signalarter, samt typiska arter för flera Natura 2000-naturtyper. Flera av värdearterna förekommer inom mer än en artkategori. Artförteckningar återfinns i tabellerna E1 och E2 i bilaga D.

Värdearterna inom inventeringsområdet är huvudsakligen knutna till gräsmarken och hållmarkstallskogen. I gräsmarken noterades bland annat solvända^{NT}, ask^{VU}, backglim, brudbröd, gullviva och liten blåklocka vilka är typiska arter för öppna och halvöppna naturbetesmarker och slåttermarker i kalk- och silikatmiljöer. Ytterligare värdearter påträffades i hållmarkstallskogen med lång trädkontinuitet, exempelvis mindre märgborre, björksplintborre och jättesvampmal, vilka trivs i solbelysta hållmarker och tallskogar med inslag av äldre tall och björk.

Rödlistan

Rödlistan är en redovisning av arters relativa risk att dö ut från det område som rödlistan avser, i vårt fall Sverige. Även vanliga arter kan bli rödlistade om deras populationer befinner sig i kraftig minskning. Att en art är rödlistad innebär inte automatiskt att den omfattas av något juridiskt skydd. Däremot är listan ett viktigt hjälpmedel för att göra naturvårdsprioriteringar, i arbetet med att nå Sveriges miljömål, däribland Ett rikt växt- och djurliv.

Rödlistan är uppdelad i sex olika kategorier, var och en med sin ofta använda förkortning:

- CR, akut hotad
- EN, starkt hotad
- VU, sårbar
- NT, nära hotad
- RE, nationellt utdöd
- DD, kunskapsbrist

Arter i de tre förstnämnda kategorierna kallas med en gemensam term för hotade arter.

Den svenska rödlistan tas fram av Artdatabanken enligt internationella kriterier och revideras regelbundet. Den senaste rödlistan publicerades år 2020. Nästa rödlista lanseras år 2026.

2.3.4 Invasiva främmande arter

Tre främmande invasiva arter påträffades vid inventeringen: häckberberis, sibiriskt fetblad och spärroxbär. Arterna var utspridda i inventeringsområdets norra delar. Artförteckning finns i tabell E3 i bilaga D.

2.3.5 Särskilt skyddsvärda träd och hålträd

Under inventeringen identifierades tre särskilt skyddsvärda träd utanför naturvärdesbiotoperna. Två av dess utgörs av mycket gamla tallar och en mycket gammal hålträdsek. De mycket gamla tallarna växer på en berghäll på öns norra sida och har växt upp ur sprickor i klippan. Den mycket gamla hålträdseken växer på öns södra sida och har en stor spricka genom stammen med förekomst av mulm. De tre särskilt skyddsvärda träden växer i närheten av fastighetsägarens bostad.

Utöver ovan nämnda hålträdsek påträffas ytterligare fyra hålträd – en skogslönn, en klibbal och två tallar. Hålträd är mycket värdefulla inslag i denna naturmiljö eftersom de utgör boplats/viloplats för en mängd olika insekter, fåglar och fladdermöss.

Samtliga särskilt skyddsvärda träd och övriga hålträd presenteras med karta och foton i bilaga E.

3 Samlad bedömning

Inventeringsområdet på Stora Bergholmen utgör en liten skärgårdsö med inslag av bevarade naturmiljöer. Naturvärdena och värdearter är främst knutna till två mindre naturvärdesbiotoper med ett visst naturvärde – en gräsmark och en äldre hållmarkstallskog – samt äldre träd och hålträd som växer utanför dessa biotoper. Naturvärdesbiotoperna är belägna i den västra respektive östra delen av ön. Utanför naturvärdesbiotoperna utgörs landskapet främst av planterade- och byggda ytor, gräsmattor och naturmark med låga naturvärden. Centralt i inventeringsområdet, vid den planerade platsen för helikopterplattan, är marken sedan tidigare anlagd för att brygga över ytan mellan de två delarna av ön. Strandskanten vid ytan har vallats upp med sten och skapat en plan yta för att passera mellan de två områdena. Naturen på platsen utgörs av en grusig gräsmatta med låga naturvärden och unga träd.

Utanför de avgränsade naturvärdesbiotoperna finns ytterligare biologiskt viktiga strukturer i form av äldre träd och hålträd, varav tre träd anses vara särskilt skyddsvärda. Dessa värdeelement står utanför den tilltänkta platsen för helikopterplattan med 42–92 meter och kommer inte påverkas av den eventuella exploateringen. De gamla träden, liksom hålträden av tall, skogsek, skogslönn och klibbal tillför viktiga strukturer och potentiella livsmiljöer för insekter, fåglar och fladdermöss. Förekomsten av typiska arter för gräsmarker indikerar en viss hävdkontinuitet.

Sammantaget bedöms inventeringsområdet innefatta naturmiljöer med låga till vissa naturvärden på lokal nivå. De identifierade naturvärdesbiotoperna och träden har dock ett visst bevarandevärde som livsmiljöer inom ett i övrigt fragmenterat skärgårdslandskap. Vid eventuell exploatering bör hänsyn tas till de identifierade naturvärdesbiotoperna samt de skyddsvärda träden och hålträden att undvika ytterligare förlust av små men ekologiskt betydelsefulla biotoper och habitat.

4 Referenser

- Naturvårdsverket. 2021. Inventering av skyddsvärda träd i kulturlandskapet. Manual för undersökning. Version 3:0, 2021-10-12.
- Nitare, J. & Skogsstyrelsen 2019: Skyddsvärd skog: naturvårdsarter och andra kriterier för naturvärdesbedömning. Skogsstyrelsens Förlag
- SIS (Svenska institutet för standarder) 2023a: Naturvärdesinventering (NVI) – kartläggning och värdering av biologisk mångfald – krav och riktlinjer. Svensk standard SS 199000:2023. SIS Förlag AB, Stockholm.
- SIS (Svenska institutet för standarder) 2023b: Teknisk specifikation. Naturvärdesinventering (NVI) – kartläggning och värdering av biologisk mångfald – dataproduktspecifikation och listor med biotopbeteckningar. Svensk standard SS 199000:2023. SIS Förlag AB, Stockholm.
- Strand, M., Aronsson, M. & Svensson, M. 2018: Riskklasser och kriterier från rapporten "Klassificering av främmande arters effekter på biologisk mångfald i Sverige – ArtDatabankens risklista". SLU Artdatabanken, Uppsala.
- Trafikverket 2012: Metod för översiktlig inventering av artrika väggkantsmiljöer. Rapport: 2012:149. Bilaga 3
- Övrig geografisk information**
- Jordbruksverket 2025: Databasen TUVÅ. <https://jordbruksverket.se/e-tjanster-databaser-och-appar/e-tjanster-och-databaser-stod/tuva>. Hämtat 2025-11-04
- Lantmäteriet 2025: Ortofoto historiska Visning. <https://www.lantmateriet.se/sv/geodata/vara-produkter/produktlista/ortofoto-historiska-visning>. Hämtat 2025-11-04.
- Länsstyrelserna 2025: Länsstyrelsernas geodatakatalog. <https://ext-geodatakatalog.lansstyrelsen.se/GeodataKatalogen/>. Hämtat 2025-11-03
- Nationella värdetrakter
- Länsstyrelsen Stockholm ej dat. Sticklinge. Tillgängligt via: <https://www.lansstyrelsen.se/stockholm/besoksmal/naturreservat/sticklinge.html?sv.target=12.382c024b1800285d5863a89d&sv.12.382c024b1800285d5863a89d.route=/&searchString=&counties=&municipalities=&reserveTypes=&natureTypes=&accessibility=&facilities=&sort=none> Hämtat 2025-11-04
- Naturvårdsverket 2025: Naturvårdsverkets metadatakatalog för geodata. <https://geodatakatalogen.naturvardsverket.se>. Hämtat 2025-11-04
- Våtmarksinventeringen VMI
- Riksintresse naturvård

- Riksintresse friluftsliv
- Skyddade områden: djur- och växtskyddsområden
- Skyddade områden: kulturresevat
- Skyddade områden: nationalparker
- Skyddade områden: naturresevat
- Skyddade områden: naturvårdsområden
- Skyddade områden: naturminnen
- Skyddade områden: biotopskyddsområden
- Skyddade områden: interimistiska förbud
- Skyddade områden: Art- och habitatdirektivet (Natura 2000, SCI, SAC)
- Skyddade områden: fågeldirektivet (Natura 2000, SPA)
- Skyddsvärda statliga skogar

SGU 2025: Kartvisare. <https://www.sgu.se/produkter-och-tjanster/kartor/kartvisaren/> Hämtat 2025-11-03

- Berggrund 1:50 000 – 1:250 000
- Jordarter 1:25 000 – 1:100 000

Skogsstyrelsen 2025: Geodata att använda i eget GIS

<https://www.skogsstyrelsen.se/sjalvservice/karttjanster/geodatatjanster/>
Hämtat 2025-11-04

- Avverkningsanmälda områden
- Biotopskydd
- Naturvårdsavtal
- Nyckelbiotoper – Skogsstyrelsen
- Nyckelbiotoper – storskogsbruket
- Objekt med naturvärden
- Sumpskogar
- Utförda avverkningar

Vatteninformationssystem Sverige (VISS) 2025: Vattenkartan. <https://ext-geoportal.lansstyrelsen.se/standard/?appid=1589fd5a099a4e309035beb900d12399> Hämtat 2025-11-04

SLU ArtDatabanken 2025a: Uppgifter om artförekomster inom 1 km, inklusive sekretessbelagda fynd, har erhållits från ArtDatabanken 2025-10-20

SLU ArtDatabanken 2025b: Artportalen. <https://artportalen.se>

- uppgifter om artförekomster (exklusive sekretessbelagda fynd) inom 1 km.
Hämtat 2025-10-20

Bilaga A: Metodik

Naturvärdesinventeringen gjordes enligt svensk standard SS 1999000:2023 (SIS 2023a-b) med detaljeringsgrad medel. Det innebär att naturvärdesbiotoper ned till en storlek av 0,1 hektar eftersöktes och kartlades i fält.

Naturvärdesinventeringen utfördes med följande tillägg:

- *Detaljerad redovisning av artförekomst.* Tillägget innebär att artfynd har koordinatsatts med hög noggrannhet. Det gäller fynd av fridlysta arter, rödlistade arter och övriga värdearter samt invasiva främmande arter. Vi eftersökte arter i den utsträckning det behövdes för att kunna göra en säker naturvärdesbedömning och avgränsning av naturvärdesbiotoper.

Naturvärdesbiotoper avgränsades och deras betydelse för biologisk mångfald bedömdes enligt en skala med fyra naturvärdesklasser (1, 2, 3 och 4):

- naturvärdesklass 1 – högsta naturvärde: mycket stor särskild betydelse för biologisk mångfald
- naturvärdesklass 2 – högt naturvärde: stor särskild betydelse för biologisk mångfald
- naturvärdesklass 3 – påtagligt naturvärde: påtaglig särskild betydelse för biologisk mångfald
- naturvärdesklass 4 – visst naturvärde: viss särskild betydelse för biologisk mångfald

Naturvärdesbedömningarna grundar sig på slutsatser från fältbesök och annan tillgänglig kunskap om inventeringsområdet.

Ytterligare kunskap om inventeringsområdet har hämtats från SLU ArtDatabanken (2025a, b), Naturvårdsverket (2025), Skogsstyrelsen (2025), SGU (2025) och Vatteninformationssystem Sverige (2025). Vi har också använt historiska ortofoton (Lantmäteriet 2025) som stöd vid fältinventering och naturvärdesbedömning.

Naturvärdet bedömdes utifrån bedömningsgrunderna artvärden och biotopvärden. I bedömningen av artvärde har vi även beaktat skyddsklassade arter (arter som enligt Artdatabankens riktlinjer bör hanteras med sekretess). Dessa redovisar vi dock inte i respektive naturvärdesbiotops beskrivning.

I naturvärdesbedömningen ingår att bedöma om naturmiljön i naturvärdesbiotoper utgör Natura 2000-naturtyp. Bedömningen görs med hjälp av Naturvårdsverkets vägledningar för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1 (Naturvårdsverket 2023) och utgår från kvalitetskriterier med avseende på egenskaper, strukturer och störning samt från förekomst av typiska arter för naturtypen. Denna bedömning används vid beskrivningen av naturmiljön och dess kvalitet, men innebär inte att en naturvärdesbiotop som utgör en Natura 2000-naturtyp är ett skyddat område.

I en naturvärdesinventering enligt svensk standard ingår också att dela in inventeringsområdet i så kallade landskapsområden och bedöma om dessa utgör värdelandskap eller inte. Ett landskapsområde är ett avsnitt av landskapet med karaktärsdrag som gör att det skiljer sig från angränsande landskapsavsnitt. De landskapsområden som har särskild betydelse för biologisk mångfald klassas som värdelandskap. Värdebedömningen grundar sig bland annat i mängden naturvärdesbiotoper, grad av fragmentering och förutsättningar för överlevnad och spridning av värdearter på landskapsnivå.

Begränsningar och osäkerheter

Naturvärdesinventeringen omfattar samtliga naturmiljöer i inventeringsområdet. Delar av inventeringsområdet som består av branta havsklippor inventerades enbart översiktligt på grund av säkerhetsrisk med att beträda dessa. Inventeringen genomfördes under hösten, vilket innebär att vissa arter kan vara svåra att identifiera. Första frosten hade vid inventeringstillfället redan inträffat och kan ha påverkar förekomsten av marksvamp. Delar av inventeringsområdet består av anlagda trädgårdar, vilka inte har inventerats i sin helhet efter invasiva, planterade arter, då dessa anses utgöra del av trädgården och förvaltas på ett sådant sätt.

Bilaga B: Naturvärdesbiotoper

Bilagan beskriver naturvärdesbiotoper i inventeringsområdet. Redovisningen av biotoper börjar på nästa sida. En översiktskarta med alla naturvärdesbiotoper finns i Figur 3.

N01 Öppen gräsmark (0,11 ha)

Naturvärdesklass	Naturtyp	Preliminär bedömning	Preliminär avgränsning	Fortsätter utanför
Naturvärdesklass 4 - visst naturvärde	Naturlig gräsmark	Nej	Nej	Nej
Biototyp	Förklaring till preliminär bedömning			
Naturlig gräsmark, hållmark				
Natura 2000-naturtyp				
Beskrivning	Biotopvärden			
Norrsluttande, torr till frisk gräsmark. Inom biotopen växer enstaka träd spridda över ytan, däribland några yngre askar ^{EN} , en äldre lönn samt ett antal yngre klibbalär. Förekomsten av död ved är låg med endast utlagd ved från trädfällning. I buskskikten finns bland annat de invasiva arterna häckberberis och spärroxbär. I fältskiktet samsas ängsväxter såsom solvända ^{NT} , gullviva och liten blåklocka och fårsvingel med mer näringsgynnade arter såsom bredbladiga gräs. Gräsmarken betas periodvis av getter. I omgivningen finns dels en vidsträckt kuststräcka och dels en trädklädd gräsmark med högre näringspåverkan.	Mindre, betad, torr gräsmark med både hållmarker och gräsmarker motiverar ett visst biotopvärde.			
	Artvärden			
	Sparsam mängd arter med påtagligt signalvärde och betydelsefull mängd arter med visst signalvärde motiverar ett visst artvärde.			
	Värdearter observerade			
	vit fetknopp, tuschlav, solvända ^{NT} , liten blåklocka, gulmåra, gullviva, fårsvingel, brudbröd, backglim, ask ^{VU}			
	Värdearter kända sedan tidigare			
	ejder ^{EN} , skratmå ^{NT}			
	Invasiva främmande arter			
	sibiriskt fetblad, häckberberis, spärroxbär			
	Referenser			
	Datum för fältbesök			
	2025-10-30			
	Inventerare			
	Sonja Jederlund			

N02 Hällmarkstallskog (0,31 ha)

Naturvärdesklass	Naturtyp	Preliminär bedömning	Preliminär avgränsning	Fortsätter utanför
Naturvärdesklass 4 - visst naturvärde	Skog och buskmark	Nej	Nej	Nej

Biototyp	Förklaring till preliminär bedömning
Hällmarkstallskog	

Natura 2000-naturtyp

Beskrivning	Biotopvärden
Östsluttande hällmarkstallskog med mycket gamla tallar och inslag av yngre björkar och askarEN. De äldre tallarna (150-250 år) står tätt och har krumt växtsätt och barkstrukturer som vittnar om hög ålder. Terrängen är brant med bitvis berg i dagen. I delar med tjockare jordtäckte finns en flora med trivala mossarter. Enstaka död ved observeras i tidigare nedbrytningsstadier, både stående och liggande. På träden växer bitvis frodiga lavsamhällen med triviala lavar såsom flarnlavar. Fältskiktet är fläckvis med inslag av ljung, stensöta och kruståtel. Bottenskiktet estpr av utbredda mossmattor av bland annat husmossa, enbjörnmossa och cypressfläta. Graden av skogsbrukspåverkan är låg, med enstaka plockhuggningar för ved och röjning av stigar. Delar av skogen är upplyst med ljuskällor vid trädstammarna.	Gammal hällmarkstallskog med hög trädålder och liten mängd död ved motiverar ett påtagligt biotopvärde.
	Artvärden
	Sparsam mängd arter med visst signalvärde motiverar ett lågt artvärde.
	Värdearter observerade
	ask ^{VU} , mindre mägborre
	Värdearter kända sedan tidigare

Invasiva främmande arter

Referenser

Datum för fältbesök
2025-10-30

Inventerare
Sonja Jederlund

Bilaga C: Landskapsområden

Avgränsningen av det identifierade landskapsområdet är översiktligt gjord i de delar som ligger utanför inventeringsområdet, men bedömningen är att de stora dragen i området utmärker sig och att de varit möjliga att tolka genom fjärranalys av geografiska data.

Beskrivning:

Värdelandskapet utgörs av ett innerskärgårdscomplex med en mosaik av hav, holmar och skär med hållmarkspartier, blandskogar, ädellövsinslag och tallskogar av varierande ålder och täthet. Landområdet präglas av små höjdryggar och partier med kustnära vegetation. Stränder, mindre naturbetesmarker och ädellövträd, särskilt äldre ekar, förekommer spritt i landskapet. Inslag av skyddad natur såsom naturreservat och Natura 2000-områden bidrar till värdelandskapets höga naturvärden. Den mänskliga påverkan är begränsad men närvarande, främst genom äldre kulturmiljöer, mindre bebyggelse och historiskt skogsbruk, vilket har skapat en variationsrik struktur i trädskiktet.

Motivering:

Den komplexa strukturen av berggrund, skogstyper, hållmarker och ädellövsinslag skapar goda förutsättningar för ett flertal naturvärden knutna till skärgårdslandskapet landområden. Kombinationen av äldre ädellövträd, barrskogspartier och kustnära miljöer gynnar en stor bredd av rödlistade insekter, fåglar lavar och kärleväxter, med krav på gamla träd, tillgång till död ved och solbelysta strukturer samt arter knutna till kust och vatten. Tillsammans med ett utbrett kust- och havslandskap utgör värdelandskapet som helhet en sammanhängande ekologisk enhet med höga naturvärden och bidrar till långsiktigt hållbara populationer och bevarande av biologisk mångfald i området.

Bilaga D: Artförteckning

Bilagan redovisar värdearter och invasiva främmande arter som förekommer i inventeringsområdet.

Värdearter påträffade vid inventeringen

Tabell E11. Fridlysta arter, rödlistade arter och övriga värdearter som påträffades i inventeringsområdet under inventeringen. I redovisningen ingår endast de fåglar som är rödlistade eller är betecknade med B i bilaga 1 till artskyddsförordningen, även om alla vilda fåglar är fridlysta enligt artskyddsförordningen 4 §. Rödlistekategori (2020) anges med nära hotad (NT), sårbar (VU), starkt hotad (EN) och akut hotad (CR). Signalart (S) anger om arten finns upptagen i någon officiell lista över signalarter (Jordbruksverket 2017 och 2023, Skogsstyrelsen 2019, Trafikverket 2012). Nyckelart (N) betecknar sådana arter som har stor positiv betydelse för ekosystem i förhållande till sin egen biomassa. Typisk art anger för vilka av de i närområdet förekommande Natura 2000-naturtyperna som arten är typisk för. Natura 2000-naturtyp redovisas endast med kod.

Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Rödliste-kategori	Fridlyst enligt §	Signalart/ Nyckelart	Typisk art
ask	<i>Fraxinus excelsior</i>	EN			
backglim	<i>Silene nutans</i>			S	
björksplintborre	<i>Scolytus ratzeburgii</i>			S	
brudbröd	<i>Filipendula vulgaris</i>			S	5130, 6270
bäver	<i>Castor fiber</i>		4,5	N	
gul fetknopp	<i>Sedum acre</i>				1230, 2130, 6280, 8230
gullviva	<i>Primula veris</i>		8,9	S	6270, 6510, 6530, 9070
gulmåra	<i>Galium verum</i>			S	
jättesvampmal	<i>Scardia boletella</i>			S	
liten blåklocka	<i>Campanula rotundifolia</i>				6230, 9070, 6270, 6510, 6530
mindre mörghor	<i>Tomicus minor</i>			S	9060
tuschlav	<i>Lasallia pustulata</i>				8230
vit fetknopp	<i>Sedum album</i>				6110, 6280
solvända	<i>Helianthemum nummularium</i>	NT		S	5130, 6210, 6230, 6270, 6530

Värdearter kända sedan tidigare

Tabell E22. Fridlysta arter och rödlistade arter som är rapporterade från inventeringsområdet sedan tidigare (Artdatabanken 2025). I redovisningen ingår endast de fåglar som är rödlistade eller är betecknade med B i bilaga 1 till artskyddsförordningen, även om alla vilda fåglar är fridlysta enligt artskyddsförordningen 4 §.

Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Rödliste-kategori	Fridlyst enligt §
Skrattmåsar	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>	NT	4
Ejder	<i>Somateria mollissima</i>	EN	4
Småtärna	<i>Sternula albifrons</i>	NT	4

Invasiva främmande arter

Tabell E33. Invasiva främmande arter som påträffades i inventeringsområdet vid inventeringen eller är rapporterade från inventeringsområdet sedan tidigare (markerade med *; SLU Artdatabanken 2025). Arterna finns antingen med på EU:s förteckning över invasiva främmande arter (enligt EU:s förordning 1143/2014), eller pekats ut av Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten som mest problematiska bland främmande arter (nationell förteckning). Som invasiva främmande arter har vi även inkluderat arter som har klassificerats med mycket hög eller hög risk för invasivitet av SLU Artdatabanken (Strand med flera 2018), även om de inte finns i ovanstående förteckningar.

Svenskt namn	Vetenskapligt artnamn	Förteckning	Risk för invasivitet
häckberberis	<i>Berberis thunbergii</i>		Mycket hög
sibiriskt fetblad	<i>Phedimus hybridus</i>	Nationell	Hög
spärroxbär	<i>Cotoneaster divaricatus</i>	Nationell	Mycket hög

Bilaga E: Särskilt skyddsvärda träd och hålträd

Nedan presenteras särskilt skyddsvärda träd och hålträd som har noterats inom inventeringsområdet utanför naturvärdesbiotoperna.

Med särskilt skyddsvärda träd avses;

- **Jätteträd;** träd som är grövre än 1 meter i diameter på det smalaste stället under brösthöjd (1,3 meter).
- **Mycket gamla träd;** Gran, tall, ek och bok äldre än 200 år. Övriga träd äldre än 140 år.
- **Grova hålträd;** Levande eller döda träd med utvecklade håligheter och en stamdiameter som är grövre än 40 centimeter.

Med hålträd avses;

Träd med större eller mindre håligheter. Hålträd är mycket värdefulla eftersom de utgör boplats/viloplats för en mängd olika insekter, fåglar och fladdermöss.

Ett hålträd kan även utgöra ett särskilt skyddsvärt träd om trädet är över 40 centimeter i diameter i brösthöjd.

- Inventeringsområde
- Särskilt skyddsvärda träd
- Hålträd

0 12,5 25 50 meter

Särskilt skyddsvärda träd

Objektnummer: ST01

Artnamn: Skogsek, *Quercus robur*

Kategori särskilt skyddsvärt träd: Mycket gamla träd och grovt hålträd

Trädstatus: Stående levande träd

Objektnummer: ST02

Artnamn: Tall, *Pinus sylvestris*

Kategori särskilt skyddsvärt träd: Mycket gammalt träd

Trädstatus: Stående levande träd

Objektnummer: ST03

Artnamn: Tall, *Pinus sylvestris*

Kategori särskilt skyddsvärt träd: Mycket gammalt träd

Trädstatus: Stående levande träd

Hålträd

Objektnummer: HT01

Artnamn: Klibbal, *Alnus glutinosa*

Objektnummer: HT02

Artnamn: Skogslönn, *Acer platanoides*

Objektnummer: HT03

Artnamn: Tall, *Pinus sylvestris*

Objektnummer: HT04

Artnamn: Tall, *Pinus sylvestris*

Naturvärdesinventering Stora Bergholmen.
Inför etablering av en helikopterplatta i
Lidingö kommun, Stockholm län.

Εcoσpain